

Φεύγοντας από την Ήλιδα, ο Ηρακλής σταμάτησε στην Ώλενο της Αχαΐας. Έφτασε στην πιο κατάλληλη για τον εκεί βασιλιά στιγμή, έτοιμος να πραγματοποιήσει ένα ακόμη «Πάρεργο» (μια από τις περιπέτειες του ήρωα στη διάρκεια της πραγματοποίησης ενός άθλου, χωρίς όμως να έχουν σχέση με τον άθλο καθαυτό), όπως είχε συμβεί και όταν πήγαινε να συλλάβει τον Ερυμάνθιο κάπρο.

Βασιλιάς στην Ώλενο ήταν ο Δεξαμενός («αυτός που δέχεται»). Είχε μια πανέμορφη κόρη, την Μνησιμάχη, την οποία είχε ερωτευτεί ο κένταυρος Ευρυτίωνας, ένας από τους λίγους που είχαν γλιτώσει από τα βέλη του Ηρακλή στην Κενταυρομαχία της Φολόης. Με όλο του το θράσος, ο Ευρυτίωνας πήγε στον βασιλιά και ζήτησε την Μνησιμάχη σε γάμο, αφήνοντας να εννοηθεί ότι δεν θα ανεχόταν το «όχι». Ο Δεξαμενός τα χρειάστηκε. Τέτοιο γαμπρό με τίποτα δεν τον ήθελε. Ούτε και η Μνησιμάχη είχε καμιά όρεξη να παντρευτεί κένταυρο. Ο Ευρυτίωνας απείλησε να τους καταστρέψει όλους και πήρε το πολυπόθητο «ναι».

Ο Ηρακλής έτυχε να φθάσει εκεί, διωγμένος από τον Αυγεία, ακριβώς την ημέρα του γάμου. Ο Δεξαμενός τον είδε σαν από μηχανής θεό. Του εκμυστηρεύτηκε το πρόβλημά του και τον παρακάλεσε να τον βγάλει από το αδιέξοδο. Έτσι κι αλλιώς, ο Ηρακλής είχε αρκετά ράμματα για την γούνα του κένταυρου. Δεν δυσκολεύτηκε να τον σκοτώσει και να απαλλάξει το κορίτσι από τον γάμο με το τέρας. Μετά, συνέχισε τον δρόμο του για τις Μυκήνες. Εκεί, ο Ευρυσθέας του ανακοίνωσε ότι δεν αναγνωρίζει τον άθλο με τους στάβλους του Αυγεία: Και επειδή είχε ζητήσει αμοιβή και διότι δεν τους είχε καθαρίσει με τα χέρια του αλλά με τα νερά των ποταμών. Ως τότε, ο Ηρακλής είχε φέρει σε αίσιο πέρας πέντε άθλους, τους μισούς από όσους έπρεπε, αλλά ο Ευρυσθέας του αναγνώριζε τρεις, εξαιρώντας την Λερναία Ύδρα και τους στάβλους. Του έμεναν άλλοι επτά.

Οι κόρες του Δεξαμενού

Αλλιώς έγιναν τα πράγματα με την κόρη του Δεξαμενού και τον κένταυρο, αναφέρει άλλη εκδοχή: Κατ' αρχήν, την έλεγαν Ιππολύτη κι ο πατέρας της επρόκειτο να την παντρεύει με τον Αζάνα, γιο του Αρκάδα και της Λεανείρας, επώνυμο και βασιλιά της Αζανίας στην Αρκαδία. Διωγμένος από τον Αυγεία, ο Ηρακλής βρέθηκε στην Ώλενο της Αχαΐας την ημέρα των γάμων και, όπως ήταν φυσικό, προσκλήθηκε στο γεύμα που παρέθεσε ο βασιλιάς Δεξαμενός.

Στο ίδιο γεύμα είχε προσκληθεί και ο κένταυρος Ευρυτίωνας. Έφαγε πολύ, ήπιε περισσότερο και μέθυσε. Αρχισε να κάνει άσεμνες χειρονομίες στη νύφη. Οι άλλοι έκαναν πως δεν έβλεπαν για να μην χαλάσουν την γιορτή αλλά αυτό αποθράσυνε τον μεθυσμένο κένταυρο. Κάποια στιγμή, άρπαξε τη νύφη και θέλησε να την βιάσει. Δεν χρειάζονταν περισσότερα ο Ηρακλής. Πετάχτηκε όρθιος, άρπαξε το ρόπαλό του και σκότωσε τον Ευρυτίωνα επιτόπου. Παρέδωσε μετά τη νύφη στον γαμπρό.

Δεν ήταν αυτός ο λόγος που σκοτώθηκε ο Ευρυτίωνας, επιμένει άλλη εκδοχή. Ο Ηρακλής είχε περάσει από την Ώλενο της Αχαΐας, πηγαίνοντας στον Αυγεία. Στο παλάτι του Δεξαμενού είδε και ερωτεύτηκε την Δηιάνειρα, έσμιξε μαζί της και της υποσχέθηκε να την παντρευτεί, μόλις θα ξέμπλεκε από τον άθλο που ο Ευρυσθέας του είχε αναθέσει. Ο Δεξαμενός με χαρά του δέχτηκε τον Ηρακλή για μέλλοντα γαμπρό του.

Στο διάστημα που ο ήρωας βρισκόταν στην Ήλιδα απασχολημένος με τους στάβλους του Αυγεία, έφθασε στην Ώλενο ο κένταυρος Ευρυτίωνας. Είδε την Δηιάνειρα, την ερωτεύτηκε και την ζήτησε για γυναίκα του. Ο Δεξαμενός του είπε ότι την είχε υποσχεθεί στον Ηρακλή αλλά ο Ευρυτίωνας απείλησε να χρησιμοποιήσει βία. Αναγκαστικά, ο Δεξαμενός συγκατατέθηκε. Την ορισμένη ημέρα, εμφανίστηκε ο Ευρυτίωνας και ζήτησε να πάρει μαζί του την Δηιάνειρα. Την ίδια ημέρα έτυχε να γυρνά και ο Ηρακλής διωγμένος από την Ήλιδα.

Ηρακλής και κένταυρος στάθηκαν αντιμέτωποι. Στην μέχρι θανάτου πάλη που ακολούθησε, ο Ηρακλής βγήκε νικητής. Ο Ευρυτίωνας σκοτώθηκε. Ο ημίθεος πήρε την καλή του και την παντρεύτηκε.

Η εκδοχή αυτή είναι λαθεμένη, υποστηρίζουν άλλοι. Για τα μάτια της Δηιάνειρας, ο Ηρακλής πάλεψε με τον Αχελώο. Σε άλλη εποχή και σε άλλο τόπο (θα αναφερθούμε στη συνέχεια σ' αυτό). Κι αν όντως υπήρξε μονομαχία του Ηρακλή με τον Ευρυτίωνα για την Δηιάνειρα, αυτή έγινε στην Ώλενο της Αιτωλίας. Όχι της Αχαΐας.

(τελευταία επεξεργασία, 11 Αυγούστου 2021)